

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ «ХРИСТО БОТЕВ-1871»-СМОЛЯН

Тел., e-mail: chitalishte_bottev.smolyan@abv.bg

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ «ХРИСТО БОТЕВ-1871» ГР.СМОЛЯН ЗА 2023 ГОДИНА

1.ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията -Смолян ,както следва:

Актуален учредителен акт-от 106/08.06.2010 г.; ЕИК/ПИК000608643;

Решение № Фирмено дело №34 том 197 стр.102 ф. д . 945/1997 ..

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на 25.06,2020 Г под № 202006254448. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател –Иван Георгиев Иванов и Мария Радева Тиганева секретар. Дата на изтичане на мандата: 25.06. 2023 година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 2420 ,последно извършени промени в обстоятелства са вписани на 01.06.2020 г.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „Христо Ботев-1871” през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища

Съгласно **Чл. 2.** (1) ЗНЧ, Народно читалище „Христо Ботев-1871” е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружение в град Смолян, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно **Чл. 2.** (2) НЧ”Христо Ботев-1871” е юридически лица с нестопанска цел.

Изготвянето на програмата за 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на град Смолян, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на град Смолян.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището , приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на

условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г. ,са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на град Смолян, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в град Смолян.
2. запазване на обичаите и традициите на град Смолян;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт;
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти чествания и иновативни дейности.
среда;
4. събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“;
5. създаване и съхраняване на музейна колекция съгласно Закона за културното наследство;

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на гр.Смолян функционират -4 Народно читалища на територията на Общината -31 , ОНЧ „Христо Ботев-1871” град Смолян е най- голямото в Смолянска област.

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- Културно разнообразие:
- Сътрудничество с:
  - Министерство на културата
  - Областна администрация Смолян;
  - Община Смолян.;
  - РЕКИЦ”Читалища”;
  - Читалища в общината и страната ;
  - Граждански сдружения и фондации:
Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др.. финансиране.
Съвместна дейност с БАН -София

2. 2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност, изключителни професионалисти от национално значение с над 50 годишен стаж.;

- материална база –извършен собствен ремонт и обновяване на сградата със собствени средства в размер на 10 742 лева до момента .

Необходимо е да се направи :

1. Подмяна на ламаринен покрив на сцената и крилото на ДМШ с монтиране на слънчеви батерии.
  2. Подмяна на дюшемето на Зала 1 , тъй като е изгнило.
  3. Подмяна на улуци и водосточни тръби.
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
    - работа с млади таланти;
  - Сътрудничество на доброволци;
    - планувани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в неравностойно положение.

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от последствията епидемична обстановка
- Квалификацията на читалищното ръководство е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
  - спирала на намаляващото и застаряващо население;
  - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;
  - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?

Привличане на деца и младежи и създаване форми които са интересни за тях и населението .

- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура? За радост ние имаме недостиг на помещения и не можем да удовлетворим всички желаещи групи

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция ; .
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в град Смолян „ДА „РИМ „101 АЛПИЙСКИ ПОЛК” КДК „РУО,НДК,”АРЕНА АРМЕЕЦ” ВОЕНЕН КЛУБ „БАН - СОФИЯ.
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
- Насърчаване на трансграничното сътрудничество в областта на културата, участие в културни мрежи.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различните социални общности.

- Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог. в гр Смолян

РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Общинска програма за развитие на община Смолян.
- Договор към община Смолян №ФСДБ 22-01/01.07.2022г.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

. Дейността на библиотеката през 2023 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарения, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
- 2.. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 80 читатели.
4. Изготвяне на библиографски справки по различни теми-10 бр;
5. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
6. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
7. Провеждане превърналите се в традиция срещи „На гости в библиотеката”-2 бр ;
8. Литературна гостоприемница – срещи с творци на словото-1 бр..;
9. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото -3бр Четене от изявени европейски автори-Европейски дни на наследството-Европа Директно;
- 10.Експониране на изложба , кътове с литература, виктурины и др.-3бр.
- 11.Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: (деца, ученици, възрастни); обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и представяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
- 12.Повишаване квалификацията, на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека“Николай Вранчев“-Смолян и РЕКИЦ“Читалища“

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2022/2023 функционират:
63 форми с 805 човека от които 431 под 18 години.

1. МШ „Стефан Бончев” – прием над 5 години и без възрастови ограничения:

1.1 Пиано – преподаватели: Мария Марковска, Мария Узунова, Славка Метексинова;

1.2 Акордеон – преподавател: Здравка Субашиева;

1.3 Индивидуална подготовка за кандидатстване в музикални училища и Консерватории – преподавател: Мария Узунова.

1.4-8 Дуо, трио, квартет, ансамбъл по акордеон и пиано – без възрастови ограничения, преподавател : Здравка Субашиева и останалите преподаватели по пиано.

1. МТФ „Фани Бенова”:

2.1-4 ДТФ „Най” – прием на ученици от 1ви клас до 7 клас /над 2 клас с кастинг/- 4 групи;

2.2-5 ТФ “ЗАРЕНИЦА”- прием над 14 години.

ръководител: Марияна Йосифова, репетитор Теодора Георгиева, Владимир Палаузов;

2.2.6-7 ДМФ „Щурче” – прием на деца от 5 до 14 години /над 2 клас с кастинг/;

ръководител: Мая Пичурова

2.2-8 ВГ” Ро войс” – прием на деца над 14 години, ръководител: Мая Пичурова

2.2-9 Поп и джаз пеене – индивидуални уроци и индивидуално обучение, преподавател: Мая Пичурова

2. ДЮФА

3.1-11 *Индивидуално и групово обучение по гайда и детски гайдарски състави "Апостол Кисъов" – от 3 – 17 години.*
преподавател: Костадин Илчев и Маргарит Маргаритов - 10 групи.

3.12-13 *Индивидуално и групово обучение по гайда*
преподавател: Красимира Чуртова-Гайдарска школа

3.14-16 *Детски състави за фолклорни песни "Радка Кушлева" – прием на деца от 6 – 18 години.*

Ръководител: Марияна Каранлъкова -2 групи .

4. Състави и клубове

4.1 *Гайдарски ансамбъл „101 каба гайди” – над 18 години,*
ръководител Костадин Илчев.

4.2 *ДЖГ състав с ръководител Костадин Илчев*

4.3 *Гайдарски състав за напреднали -14-18 години с ръководител Костадин Илчев*

4.4 *Кино Фото клуб „Орфей” – прием на деца от 6 – 10 клас,*
ръководител: Сашо Сарандалиев

4.5 *Мъжки гайдарски хор – над 14 години, преподавател: Костадин Илчев*

4.6 *ДФГ „Орфееви звуци” – прием на деца от 1 до 12 клас,*
ръководител: Златина Узунова

4.7 *Клуб „Автентични хора” – без възрастови ограничения,*
ръководител: Марияна Йосифова

4.8 *Школа по народно пеене – индивидуално обучение от 5 години без възрастови ограничения.*

преподавател: Златина Узунова

4.9 *ФС Фамилия „Илчеви” –само от фамилията, ръководител: Костадин Илчев*

4.10 *Певчески състав „Родопис” – над 14 год. и без възрастови ограничения с ръководител Красимира Чуртова.*

4.11 *Женски гайдарски състав с ръководител – Костадин Илчев*

4.12 *Фолклорен състав „Маестро Никола Кенов” –над 18 години;*
ръководител: Златина Узунова

4.13 *Женски фолклорен хор „Маестро Атанас Капитанов”- над 16 години; ръководител: Златина Узунова*

4.14 *ВГ „Евридика” – над 16 години: ръководител: Славка Метексинова*

4.15 *Смесен хор – над 16 години /мъже и жени/ ръководител: Славка Метексинова*

4.16 *Детски състав за Ботеви песни с ръководител Мая Пичурова*

4.17. *Филиал “101 каба гайди”-НЮ ЙОРК –САЩ- над 7 години*

4.18 Фолклорен състав” Надежда Хвойнева”/ мъже и жени / над 16 години с ръководител: Златина Узунова

4.19 Младежки фолклорен музикален състав”Бойка Присадова” /момчета и момичета/ над 7 години с ръководител: Златина Узунова

4.20 -26 Дуо “Гайдари”- преподавател: Костадин Илчев,М.Маргаритов

4.27-29 Трио “Гайдари” с преподавател: Костадин Илчев,М.Маргаритов

4.30-34 Квартет “Гайдари” над 10 години с преподавател: Костадин Илчев,М.Маргаритов и Красимира Чуртова.

4.35 Брейк състав – с ръководител Руси Йосифов.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет - не;

3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.Съгласно КК и по покана.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви по покана .

5. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища – България”2020.Спечелени проекти – Костадин Илчев- гайдар и майстор на гайди. Златина Узунова и Октет „Н.Кенов” участие с готов проект.

6.Нови дейности, заложи в програмата на читалището, в т.ч. **работа по проекти**, осъществено сътрудничество с други културни институции с БАН :.

1.Изследване влиянието на гайдата за здравословното състояние на човека под ръководството на акад. Маклаков.

2. Създаване на научно изследователски център по биофотоника в читалището под ръководството на акад. Маклаков.

Проект”Приказни срещи” Пловдив Европейска столица на културата 2019/2020 година.

Проект “Алтернативно земеделие” започнат през 2000 година.

Проект „Красива България” на Министерство на труда и социалната политика Мярка М01 „Подобряване на обществената среда в населените места”

Подробна информация за условията за кандидатстване по време на кампанията може да се намери в интернет-страницата на ПКБ: www.beautifulbulgaria.com.

Тук е важно да се включат всички читалища от града в общ проект под егидата на Община Смолян.

7.Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството
Подсигурени 20 места на всички концерти от Ровино и направени подходи за тях.
Благотворителни концерти за нуждаещи се деца.

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство 4 бр. /4бр. проведени/ и 1 бр. отчетно събрание проведено /изборни/извънредни-няма. .

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

Читалището е регистрирано под № 2420/01.06.2020 година .

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари	<p>Общоградско тържество за Христо Ботев организирано от читалището по случай 175г. от рождението му .</p> <p>/Срочни /новогодишни класови концерти на МШ “Стефан Бончев”.</p> <p>Гл.отговорник:Мария Марковска Мария Узунова, Здравка Субашиева, Славка Метексинова</p>	<p>площад “Свобода”</p> <p>в зала “Ат.Капитанов” читалището</p>	<p>06.01.2023 год.</p> <p>20-30 .01.2023 год.</p>
Февруари			
Март	<p>Честване на ден на Самодееца - по състави.</p> <p>Участие на 8 март международен ден на жената-празнични срещи.</p> <p>Пролетен концерт с участието на ДТФ” Фани Бенова”.</p> <p>Гл.отговорник:Марияна Йосифова и Теодора Георгиева</p> <p>Концерт на ВГ “Ро войс”,ДТФ”Най”,ТФ “Зареница” и МШ “Стефан Бончев” по случай Международния ден на</p>	<p>В читалището</p> <p>В читалището</p> <p>в зала 1 на читалището</p> <p>Планетариума</p>	<p>01.03.2023 год.</p> <p>08.03.2023 год.</p> <p>19.03.2023 год.</p> <p>23.03.2023год.-</p>

	<p>участието на Смесен хор и ВГ "Евридика".</p> <p>Юбилейно тържество 1. 30 години МТФ „Фани Бенова” .</p> <p>Участие на наши състави в концерта за Обединен град Смолян.</p> <p>Класови музикални продукции.</p>	<p>в зала 1 на читалището</p> <p>В град Смолян</p> <p>В зала „Атанас Капитанов „ на читалището</p>	<p>Нова дата /ковид-19/ 10.11.2023-20.12.2023 год.</p> <p>03-20.06.2023 год.</p> <p>18-30.06.2023год.</p>
Юли	Гайдарски събор в село Триград закриване на събора с „101 каба гайди“.	село Триград	10-16.07.2023год.
Август	Участие на гайдарския състав в съборите, Чурика , Перелик , с.Стойките.	с. Гела , Чурика , Перелик , с.Стойките.	01-31.08.2023 год.
Септември	<p>Тържествено откриване на новата учебна година 2022/2023 в читалището .</p> <p>Участие в тържествата на I СУ за откриване на учебната 2022/2023 година</p>	<p>в читалището</p> <p>I СУ град Смолян</p>	<p>15.09.2023 год.</p> <p>15.09.2023 год.</p>
Октомври	Участие на състави от читалището в програмите на Общината за празника на Смолян.	Град Смолян	01-30.10.2023 год.

Ноември	<p><i>Празничен концерт посветен на Народния будител с участието на МТФ "Фани Бенова", и МШ "Стефан Бончев".</i></p> <p><i>Честване на юбилейни годишнини на деятели ,настоятели ,худ. Ръководители и самодейци.</i></p>	<p><i>В зала 1 на читалището</i></p> <p><i>В читалището</i></p>	<p><i>01.11.2023 год.-</i></p> <p><i>20-26.11.2023 год</i></p>
Декември	<p><i>Коледни музикални продукции на МШ "Стефан Бончев" .</i></p> <p><i>"Ой Коледо, мой Коледо" празничен концерт с участието на ДЮФА и всички фолклорни състави .</i></p> <p><i>Гл.отговорник Марияна Каранлъкова и всички худ. Ръководители.</i></p>	<p><i>В зала „Ат.Капитанов”.1 на читалището</i></p> <p><i>В зала 1 на читалището</i></p>	<p><i>01-10.12.2023 год.</i></p> <p><i>17.12.2023 година-</i></p>

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- инициатива от международно и национално значение:
- участие в international festival;
- участие с проект Мобилност към НФ"Култура", към Министерство на културата;
- участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища”:
- иницииране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания
- доброволчески инициативи:/ седмицата на гората- почистване на еко- пътеки и туристически маршрути;
- подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос:
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;
- брой читатели;
- брой нови книги и абонамент:
- брой предоставени услуги;

- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;
- поведени събрания – общи и на настоятелството.
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година.

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Смолян .съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи.

.....

.....

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2023 г. пред Кмета на Община Смолян и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г. При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище „Христо Ботев-1871” град Смолян е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2023 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Смолян.

Изготвил:Иван Георгиев Иванов
Председател на НЧ “Христо Ботев-1871 ” гр.Смолян